

Kanshebbers

Dit zijn de zes genomineerde projecten voor de Dutch Doc Award 2014:
Club Donny #10 Grande Finale – Samira Ben Laloula, Ernst van der Hoeven & Frank Bruggeman
The Sochi Project – Rob Hornstra & Arnold van Bruggen
Only in Burundi – Anaïs López & Eva Smallegange
Belgische Herfst – Jan Rosseel
NL – Bert Verhoeff & Reinie van Goor
Het FAS-project – Allard de Witte & Joost Bos

Nieuws

FOTOGRAFIE DUTCH DOC AWARD

Pak uw potlood en oordeel

Merel Bem
Amsterdam

Kijk, dat is fijn: een fototentoonstelling zonder foto's aan de muur. Dat kom je niet gauw tegen, uiterst conceptuele presentaties daargelaten. Maar dit is de expositie met de genomineerde projecten voor de Dutch Doc Award, de jaarlijkse prijs voor Nederlandse documentairefotografie (waaraan een geldbedrag is verbonden van 20 duizend euro), en die is meestal vrij concreet. Zo van: hallo bezoekers, dit zijn de zes genomineerde fotografen van wie er straks één gaat winnen. Hier hangen wat foto's uit het project, daar ligt het boek, het is allemaal in kannen en kruiken, tot ziens weer.

Niet dit jaar. Dit jaar mag elke bezoeker van de bovenzaal in het Amsterdamse Tropenmuseum zelf op de stoel van de juryleden gaan zitten. Er werd een lange houten tafel getimmerd waaraan je uitgebreid kunt bladeren, kijken en mijmeren. Niet alleen de zes projecten van de shortlist worden hier gepresenteerd, ook de 28 documentaireprojecten van de longlist zijn te zien.

Er zijn dus wel foto's, een heleboel zelfs. Ze zitten alleen verstopt, grotendeels in boeken, al jaren een favoriet presentatiemedium voor fotografie, vooral die van de documentaire-soort. Een boek biedt immers ruimte aan context en verhalen. En hoewel de meeste fotografen diep nadenken over de manier waarop ze hun werk zo goed mogelijk over het voetlicht kunnen brengen in een museale omgeving, is het goed dat de (nieuwe) organisatie van Dutch Doc besloot die presentaties achterwege te laten. Ze deden de afgelopen jaren nooit recht aan de veelzijdigheid van de projecten en lieten het bezoek vaak achter met het bekende 'hmm...tja'-gevoel.

Nu is er dus de mogelijkheid om de voorgedragen documentaire werken te bekijken in de vorm waarin ze aan de vakjury verschenen. En er is voor het eerst een publieksprijs, gefaciliteerd door het Fonds Anna Cornelis: 5.000 euro voor de fotograaf die de meeste stemmen krijgt. De 34 projecten, in plaats van de gebruikelijke zes, bieden een brede blik op wat er zoal aan documentairefotografie wordt gemaakt in Nederland en bieden de kans misschien wel een heel andere shortlist samen te stellen.

Er kan altijd worden geredetwist, nog afgezien van de discussie over de elk jaar terugkerende vraag wat nu precies documentairefotografie is. De zes projecten die de vakjury koos (zie kader boven) – waarbij het opvalt dat alleen Jan Rosseel niet, zoals de meeste van zijn collega's, met een schrijver heeft samengewerkt – lopen uiteen van een tijdschrift over de beleving van natuur in de stedelijke omgeving (*Club Donny*) tot een onderzoek naar kinderen met het Foetaal Alcohol Syndroom (*Het FAS-project*) tot een veelkoppige ontleding van de Russische stad Sotsji en zijn omgeving (*The Sochi Project*).

Dat laatste project zou moeten winnen. Er is al veel geschreven over *The Sochi Project*, dat de afgelopen vier jaar in fasen naar buiten kwam en het werk heeft al veel lof toegezwaaid gekregen. Terecht. Het is van een omvang en diepggravendheid en gemaakt met een vasthoudendheid die je maar zelden ziet.

Het FAS-project

Foto Allard de Witte

NL

Foto Bert Verhoeff

The Sochi Project

Foto Rob Hornstra

Only in Burundi Foto Anaïs López

Club Donny Foto Wolfgang Tillmans

Belgische Herfst Foto Jan Rosseel

Bovendien is de kwaliteit van zowel de fotografie als de journalistiek steeds constant geweest. Nu het eindelijk af is, ligt er een knoertdik boek en mogen de makers Rusland niet meer in. Dan heb je iets teweeggebracht.

Een goede tweede? Ik kom er niet uit. Bert Verhoeff's *NL*, een soort staalkaart van de Nederlandse identiteit, is gedegen en geestig uitgevoerd en godzijdank geen 15-miljoen-mensenreclame geworden, maar roept ook te weinig verbazing en te veel instemming op bij de kijker. Het *FAS-project* ontroert met

eerlijke portretten van bijzondere kinderen, maar de nadruk ligt meer op de bewustwording dan op de fotografie. Van Anaïs López werden twee projecten genomineerd voor de longlist: *Only in Burundi*, een eigenzinnige rondreis door Burundi, en *In the beginning no bird sang*, een fotografische tocht met een blinde man als reisleader.

Het is onbegrijpelijk dat het fotografisch minder interessante eerste project het tot een nominatie schopte. Zoals het ook onbegrijpelijk is waarom het indrukwekkend zorgvuldige

Border Theories van Elian Somers, over de propagandistische macht van architectuur in de voormalige Sovjet-Unie, überhaupt niet werd genomineerd. Zie? Altijd wat. Maar nu kan eindelijk iedereen meedoen. Op naar het Tropenmuseum, en vergeet uw rode potlood niet.

Dutch Doc Photo Award 2014. Tot 6 juli in het Tropenmuseum, Amsterdam. De Dutch Doc Award en de publieksprijs worden uitgereikt op 10 juni.

KORT

Expert

'Toch een echte Rembrandt'

AMSTERDAM Een schilderij van een oude man, leunend in zijn stoel, kan opnieuw worden toegeschreven aan Rembrandt. Dat concludeert Rembrandt-expert Ernst van de Wetering in een artikel in *Burlington Magazine* deze maand. Het werk werd sinds 1969 niet meer beschouwd als een Rembrandt. Het schilderij van 111 bij 88 centimeter, uit 1652, zit in de collectie van de National Gallery in Londen. Het werd 'afgeschreven' omdat het te weinig consistent was met Rembrandts andere portretten. Maar, stelt Van de Wetering, dit is geen portret. Het is een studie van een figuur, beter te vergelijken met *Meisje aan het Venster* (1651), uit dezelfde periode. Rembrandt laat in beide werken een ontwikkeling zien die hij toen onderging: naar een ruwe schilderijstijl, de zogeheten 'sprezzatura'. Alleen een grote meester kon zo vormgeven aan kleur en licht en zo overtuigend met het penseel te werk gaan. De toeschrijving komt gelegen: in oktober opent in de National Gallery de tentoonstelling *The Late Rembrandt*. Die reist daarna door naar het Rijksmuseum. De National Gallery heeft de toeschrijving nog niet overgenomen.

Beste literaire reisboek

Lieve Joris wint Bob den Uyl Prijs

AMSTERDAM De Vlaamse schrijfster Lieve Joris heeft voor haar boek *Op de vleugels van de draak* de VPRO Bob den Uyl Prijs gewonnen. De prijs, zaterdag in Amsterdam uitgereikt, is bestemd voor het beste literaire reisboek van het afgelopen jaar. Er is een geldbedrag aan verbonden van 7.500 euro.

Joris reisde voor haar boek in het kielzog van Afrikaanse handelaren naar China om inzicht te krijgen in de confrontatie tussen de culturen. Ook volgde zij Chinezen die in Afrika zakendoen. 'Met haar prachtige pen geeft ze hen een stem en een gezicht', aldus de jury. Joris maakt in haar boek 'mondiale kwesties inzichtelijk en invoelbaar door de lezer een blik te gunnen in de levens van gewone mensen.'

Morgen in V een interview met Lieve Joris

Balletgezelschap gered

Godani volgt Forsythe op

AMSTERDAM Choreograaf Jacopo Godani volgt per september de wereldberoemde balletvernieuwer William Forsythe op als artistiek leider van The Forsythe Company. De dreigende opheffing van het gezelschap is van de baan. Dresden en Frankfurt, waar het gezelschap beurtelings resideert, hebben hun steun verlengd tot 2018. Forsythe, die met gezondheidsproblemen zou kampen, wordt adviseur. In juni is The Forsythe Company te gast op het Holland Festival.